

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

από τον
ΓΙΩΡΓΟ
ΡΟΜΠΟΛΑ

φωτογραφίες
ΑΓΓΕΛΟΣ
ΜΠΑΡΑΪ

TRUE CRIME

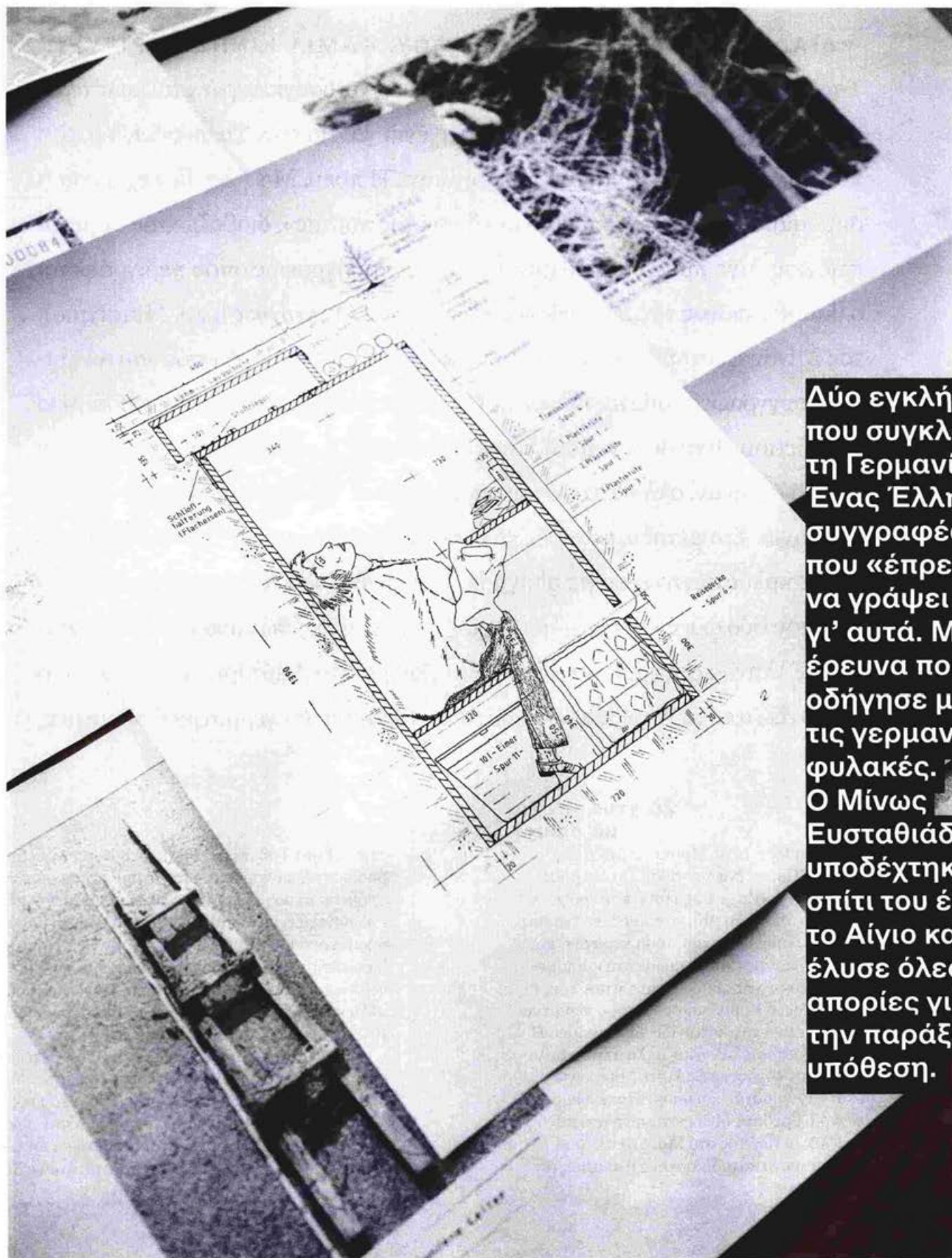
Ο Μίνως
Ευσταθιάδης
ατενίζει τον
Κορινθιακό Κόλπο.

Δεξιά: Σκίτσο
της γερμανικής
αστυνομίας για
την εξαφάνιση
της 10χρονης
Ούρσουλα
Χέρμαν.

ΚΟΙΤΩΝΤΑΣ έναν

1.136

56

Δύο εγκλήματα που συγκλόνισαν τη Γερμανία. Ένας Έλληνας συγγραφέας που «έπρεπε» να γράψει γι' αυτά. Μια έρευνα που τον οδήγησε μέχρι τις γερμανικές φυλακές. Ο Μίνως Ευσταθιάδης μάς υποδέχτηκε στο σπίτι του έξω από το Αίγιο και μας έλυσε όλες τις απορίες γι' αυτήν την παράξενη υπόθεση.

ισοβίτη στα μάτια

TRUE CRIME

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

«ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ. ΚΑΜΙΑ ΚΙΝΗΣΗ ΤΡΙΓΥΡΩ.
Του αρέσει η απόλυτη ησυχία. Την προτιμάει. Αυτοσυγκεντρώνεται καλύτερα. Από το σακίδιο βγάζει πρώτα τα λαστιχένια γάντια του. Τα φοράει. Ύστερα πιάνει το σφυρί. Τα χέρια του τρέμουν λίγο. Ή πολύ. Μα τώρα δεν έχει καμία σημασία. Γιατί τώρα χτυπάει το κουδούνι της πόρτας», διαβάζω στις σημειώσεις μου, λίγο πριν μπω στο αυτοκίνητο. Η παράγραφος όπου περιγράφεται ο βασικός φόνος τού *Σου γράφω από την κοιλιά του κτήνους* (εκδ. Μεταίχμιο), του Μίνου Ευσταθιάδη, μου έχει κολλήσει στο μυαλό. Ο γνωστός «αστυνομικός» συγγραφέας μάς παρέδωσε κάτι εντελώς διαφορετικό αυτή τη φορά: λίγο autofiction, λίγο αστυνομική λογοτεχνία και πολύ non fiction έρευνα όσον αφορά όχι έναν, αλλά δύο φόνους που συγκλόνισαν, με διαφορά 25 ετών, τη Γερμανία. Στο μεταξύ, ο καιρός είναι μουντός και το ψιλόβροχο δεν είναι καθόλου καλός σύντροφος για οδήγηση στην εθνική οδό Αθηνών-Πατρών. Έχω περίπου δύο ώρες και 187 χιλιόμετρα για να αναρωτηθώ ξανά και ξανά: Γιατί ένας Έλληνας συγγραφέας, που μένει μόνιμα στο Λαμπίρι, ένα παραλιακό χωριό έξω από το Αίγιο, αποφάσισε να καταπιαστεί με «γερμανικούς» φόνους;

25 χτυπήματα
με σφυρί

«Από καθαρή τύχη. Ήμουν σε ένα μπαρ στη Γαλλία, σε ένα φεστιβάλ λογοτεχνίας, και κουβεντιάζαμε με φίλους που γράφουν crime. Κάποια στιγμή, κάποιος είπε “να σας πω μια αληθινή ιστορία, τόσο περίεργη που μοιάζει φανταστική”», αφηγείται καθισμένος δίπλα στο παράθυρο του σπιτιού του. Στο βάθος, ο Κορινθιακός Κόλπος περιμένει υπομονετικά την καταιγίδα να ξεσπάσει. Η εν λόγω ιστορία δεν ήταν άλλη από τη δολοφονία της 59χρονης Σαρλότε Μπέρινγκερ, εκατομμυριούχου και ιδιοκτήτριας γκαράζ, η οποία βρέθηκε δολοφονημένη στο πολυτελές ρετιρέ της στο Μόναχο το 2006. Για τον φόνο καταδικάστηκε ο ανιψιός της

Μπένεντικτ Τοθ, που διέθετε ισχυρό κίνητρο: ήταν ο βασικός κληρονόμος της τεράστιας περιουσίας της. Η υπόθεση απασχόλησε τα γερμανικά μίντια για μήνες, ενώ συνεχίζει να σοκάρει, μέχρι σήμερα, τη βαναρική πρωτεύουσα. Οι λόγοι γι' αυτό έχουν να κάνουν με τη βιαιότητα της πράξης (25 χτυπήματα με σφυρί), το γεγονός ότι το θύμα ανήκε στην υψηλή κοινωνία της πόλης, αλλά και το ότι κανείς δεν ήταν απόλυτα σίγουρος για τον ένοχο· ούτε καν η ίδια η δικαιοσύνη.

Σύμφωνα με τον Ευσταθιάδη, ο οποίος έχει ερευνήσει σε βάθος την υπόθεση, δεν υπήρξαν ποτέ αδιάψευστες αποδείξεις, αλλά απλώς ενδείξεις. «Το περίεργο στην υπόθεση δεν ήταν μόνο ότι ισχυριζόταν πως είναι αθώος –οι περισσότεροι κρατούμενοι το κάνουν αυτό–, αλλά ότι ποτέ δεν του δόθηκε η δυνατότητα να δικαστεί

Ο Έλληνας συγγραφέας βρισκόταν πρόσωπο με πρόσωπο με έναν από τους πιο «διάσημους» κρατούμενους της Γερμανίας, προσπαθώντας να βγάλει μια άκρη στο ΜΥΣΤΗΡΙΟ.

Ξανά σε δεύτερο βαθμό. Έχοντας σπουδάσει στη Γερμανία και κάνοντας μεταπτυχιακό στα νομικά, μου χτύπησε καμπανάκι. Πώς γίνεται να έχεις καταδικαστεί για κακούργημα και να μην έχει αποφανθεί δεύτερο δικαστήριο για την ενοχή σου;»

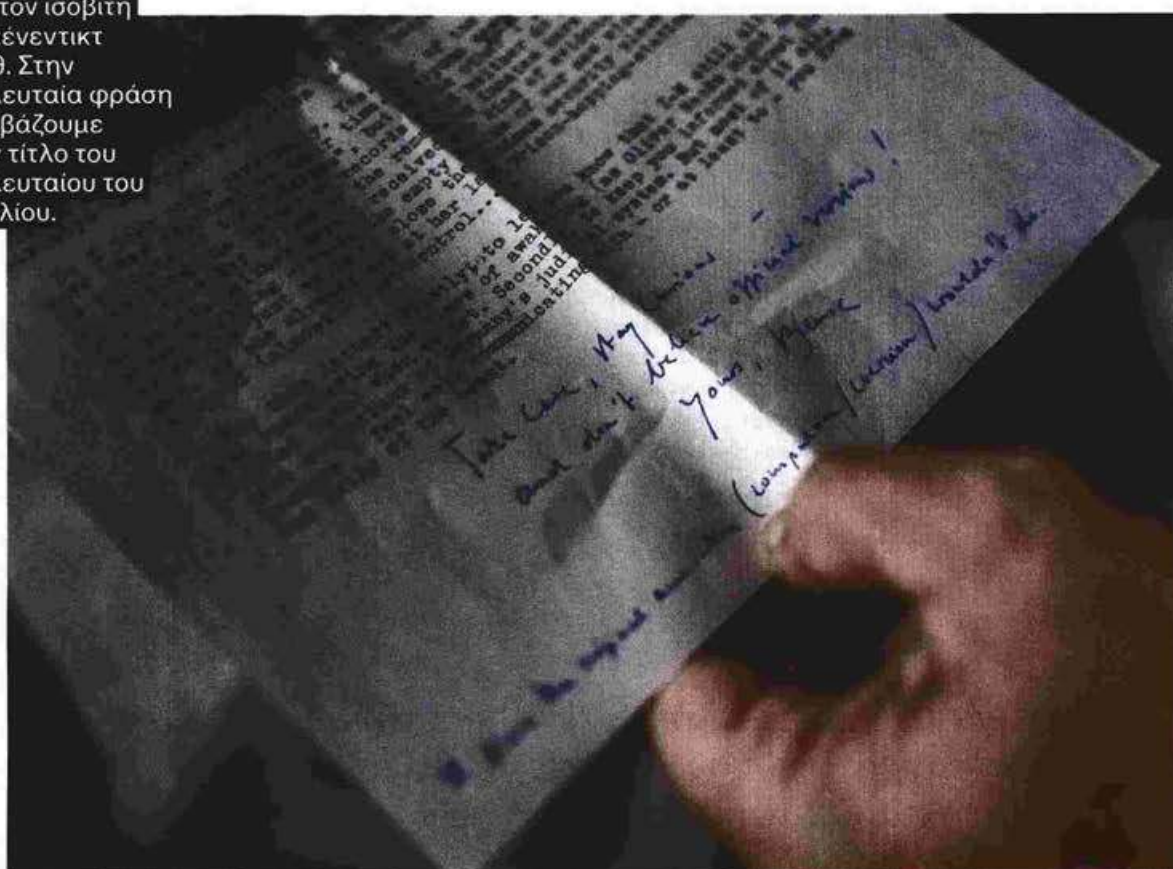
Έξω, ο ουρανός είναι έτοιμος να ξεσπάσει, αλλά δεν το κάνει. Ο Ευσταθιάδης, σχηματίζοντας με τα χέρια του μια ζυγαριά, μου εξηγεί το πώς όλα τα νομικά συστήματα στον πλανήτη προσπαθούν να ισορροπήσουν ανάμεσα στην ασφάλεια και την ελευθερία. Η περίπτωση, λοιπόν, του Μπένεντικτ Τοθ μοιάζει με παραφωνία, αφού «στο μυαλό μας η Γερμανία είναι χώρα με απόλυτη δικαιοσύνη». Τι θα μπορούσε να γίνει, βέβαια, τόσα χρόνια μετά το κλείσιμο της υπόθεσης; Ίσως τίποτα, εκείνος όμως δεν μπορούσε να μείνει με σταυρωμένα χέρια. Στην αρχή δεν ήταν καν σίγουρος ότι το έκανε για το επόμενο βιβλίο του. Απλώς, όπως μου λέει, «έπρεπε να τον βρω».

επίσκεψη στις γερμανικές φυλακές

Ο Μίνως Ευσταθιάδης δεν κάνει συνηθισμένες επιλογές. Πριν από κάποια χρόνια αποφάσισε να εγκαταλείψει τη δικηγορία, ύστερα από 21 έτη στο επάγγελμα, επειδή, όπως λέει, αυτή η δουλειά στην επαρχία μοιάζει με «καβγά σε μπαρ». Σήμερα ζει σε ένα ήσυχο παραλιακό χωριό με την οικογένειά του, μοιράζοντας τον χρόνο του ανάμεσα στη συγγραφή και την άλλη μεγάλη του αγάπη, το windsurfing, στο οποίο έχει κάνει για χρόνια πρωταθλητισμό. «Επικοινωνήσα με τους δικηγόρους του. Μου είπαν καλύτερα να του γράψω ένα γράμμα», μου λέει για τις προσπάθειές του να επικοινωνήσει με τον Μπένεντικτ Τοθ (ο οποίος στο βιβλίο εμφανίζεται με διαφορετικό όνομα). «Έγραψα, μου απάντησε πολύ φιλικά, δέχτηκε να με συναντήσει. Η γερμανική πλευρά όμως το καθυστέρησε. Ζητούσαν χαρτιά, διαβατήρια, εξηγήσεις για την ιδιότητά μου. Παρότι ήμουν και τυπικά ακόμη δικηγόρος, τους είπα ότι πάω ως συγγραφέας. Τελικά, μου έδωσαν μια συγκεκριμένη ημερομηνία».

Την ημέρα της συνάντησης στη φυλακή του Στράουμπινγκ όλα πήγαιναν στραβά: κίνηση στον δρόμο, μηχανικές βλάβες στο αυτοκίνητο, καθυστερήσεις στο ραντεβού, παραλυτικό άγχος από πλευράς του συγγραφέα-ερευνητή και –κυρίως– καχυποψία από τις γερμανικές αρχές. «Μου δημιουργούσαν προβλήματα για το παραμικρό», λέει, περιγράφοντας μια σχεδόν καφκική ατμόσφαιρα. Όταν όμως ανέφερε το όνομα του αξιωματούχου με τον οποίο επικοινωνούσε, όλες οι πόρτες άνοιξαν ως διά μαγείας για να συναντήσει τον άνθρωπο που καταδικάστηκε ισόβια για φόνο πίσω στο μακρινό 2006. →

Ένα από τα γράμματα που αντάλλαξε ο συγγραφέας με τον ισοβίτη Μπένεντικτ Τοθ. Στην τελευταία φράση διαβάζουμε τον τίτλο του τελευταίου του βιβλίου.

TRUE CRIME

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ο Ευσταθιάδης κάνει λόγο για έναν πολύ καλλιεργημένο άνθρωπο, που περνούσε τις ώρες του στη φυλακή κάνοντας γυμναστική και διαβάζοντας μανιωδώς βιβλία. Από κοντά όμως δυσκολευόταν να βάλει τις σκέψεις του στη σειρά, ενώ παραδεχόταν ότι, για να καταφέρει να επιβιώσει στις συνθήκες εγκλεισμού «έπρεπε, πάση θυσία, να σταματήσω να ελπίζω». Βέβαια, έδειχνε φανερά χαρούμενος που είχε κάποιον να μιλήσει επιτέλους. «Ξέρεις, θα μπορούσα να είμαι έξω», του είπε κάποια στιγμή, τονίζοντας στη συνέχεια ότι οι γερμανικές αρχές –κατά τα λεγόμενά του– είχαν προσπαθήσει πολλές φορές να τον πείσουν να ομολογήσει, αφού, αν το έκανε, η υπόθεση θα έκλεινε μια για πάντα και εκείνος θα ήταν ελεύθερος. Ο Έλληνας συγγραφέας βρισκόταν πρόσωπο με πρόσωπο με έναν από τους πιο «διάσημους» κρατούμενους της Γερμανίας, προσπαθώντας να βγάλει μια άκρη στο μυστήριο. Στο τέλος της συνάντησής τους, όμως, τα πράγματα θα γίνονταν ακόμα πιο πολύπλοκα: λίγο πριν αποχωρήσει, ο κρατούμενος τον τράβηξε από την μπλούζα και του είπε να ψάξει το όνομα Ούρσουλα Χέρμαν, αφού όλα αυτά δεν είχαν ξεκινήσει το 2006 αλλά το 1981.

τρομακτική
σύμπτωση

Τι σχέση όμως μπορεί να είχε ο Τοθ, ο οποίος ήταν τότε ακόμη μικρό παιδί, με την περιβόητη υπόθεση του «κοριτσιού στο κουτί» που είχε συγκλονίσει τη Γερμανία; «Υπέφερε η κόρη μου πριν πεθάνει;». Ενώ οι δύο αστυνομικοί παρέμειναν βουβοί και ανίδεοι για το τι θα έπρεπε να πουν, εκείνος επανέλαβε δυνατότερα την ερώτησή του: «Υπέφερε η κόρη μου πριν πεθάνει;» διαβάζουμε σε μια σπαρακτική σελίδα του βιβλίου. Τα λόγια αποτυπώνουν την αγωνία του πατέρα της Ούρσουλα Χέρμαν, του δεκάχρονου κοριτσιού το οποίο, αφού έπεσε θύμα απαγωγής, βρέθηκε τελικά νεκρό μέσα σε ένα ξύλινο κουτί, θαμμένο σε δάσος της Βαυαρίας, τον Σεπτέμβριο του 1981. Πρόκει-

ται για το δεύτερο έγκλημα που απασχολεί τον Ευσταθιάδη. «Οι αρχές προσπάθησαν για 27 χρόνια να βρουν τον απαγωγέα – έναν άνθρωπο που είχε κάνει δεκαπέντε σοβαρά λάθη. Δεκαπέντε! Πρόκειται για μια υπόθεση που θυμίζει κακή αμερικανική ταινία, κάτι σαν παρωδία των αδελφών Κοέν», λέει ο Ευσταθιάδης. Στο βιβλίο του αποκαλύπτεται η σχέση ανάμεσα στις δύο δολοφονίες: στον τόπο των εγκλημάτων είχε βρεθεί το ίδιο άτομο, το οποίο η γερμανική αστυνομία δεν κατάφερε ποτέ να ταυτοποιήσει.

Σε ένα σημείο του βιβλίου διαβάζουμε πως «η Πατρίσια Χάισμιθ, παρέα με τον Τζέιμς Ελρόι, τεμάχισαν τη βιτρίνα της δυτικής κοινωνίας και τη σέρβιραν στο τραπέζι». Όσο εκείνος τακτοποιεί στο γραφείο του τα δεκάδες έγγραφα που μελέτησε, σκέφτομαι πως το *Σου γράφω από την κοιλιά του κτήνους* διαλύει την ψευδαίσθηση ότι στη Δυτική Ευρώπη και κυρίως στη Γερμανία τα πάντα λειτουργούν ρολόι. Μάλιστα, είναι εντυπωσιακό το ότι, λίγους μήνες μετά την ελληνική έκδοση, φαίνεται ότι η υπόθεση της Μπέρινγκερ ίσως ανοίξει ξανά, αφού παρουσιάστηκε μια γυναίκα που ισχυρίζεται ότι κάποιος από τους βασικούς μάρτυρες της πρώτης δίκης είχε πει ψέματα. Ο λόγος; Το γεγονός ότι οι πληροφορίες της είχαν προκύψει μέσω δημοσιογραφικού ρεπορτάζ και, αν δεν τηρούσε την εχεμύθεια, κινδύνευε να χάσει την άδεια ασκήσεως επαγγέλματος. Τώρα όμως, τόσα χρόνια μετά, μπορεί να μιλήσει ελεύθερα.

«Εδώ προκύπτει ένα τεράστιο νομικό πρόβλημα: Οι καταθέσεις των μαρτύρων στα ποινικά δικαστήρια της Γερμανίας δεν καταγράφονται επίσημα. Δεν υπάρχουν πρακτικά», μου λέει ο Ευσταθιάδης καθώς περπατάμε στην παραλία του χωριού. «Και το ακόμα πιο τρομακτικό είναι ότι, σύμφωνα με τη γερμανική νομοθεσία, μπορείς να καταθέσεις έφεση μόνο αν υπάρχουν νέα στοιχεία. Αλλά, αν δεν έχεις τα πρακτικά της πρώτης δίκης, πώς μπορείς να αποδείξεις ότι υπάρχει κάτι νέο;»

«δεν θα γράψει
κανείς γι' αυτό;»

Πολλές χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά, ο Μπένεντικτ Τοθ έχει πια αποφυλακιστεί, συνεχίζει να δηλώνει αθώος, αλλά το όνομά του ακόμη δεν έχει «καθαρίσει» – αν, φυσικά, αποδειχθεί τελικά ότι δεν ήταν αυτός ο δολοφόνος. Σε κάθε περίπτωση, η ζωή είναι αφόρητα δύσκολη όταν κουβαλάς τη ρετσινιά του φονιά. «Συνεχίζουμε να επικοινωνούμε με ιμείλ», λέει ο Ευσταθιάδης, διακόπτοντας την άβολη σιωπή που έχει πέσει ξαφνικά, καθώς το ψιλόβροχο δυναμώνει. «Δεν έχουμε όμως ξανασυναντηθεί από τότε». Τι προσδοκίες έχει ο Τοθ; «Δεν αθωώθηκε ποτέ. Είναι ελεύθερος, αλλά ως πρώην ένοχος. Και ζει με το όνειρο μιας νέας δίκης». Ο συγγραφέας πιστεύει ότι

«Όταν πήγα στο ΔΑΣΟΣ όπου βρέθηκε το κοριτσάκι, όταν μίλησα με ανθρώπους που γνώριζαν την υπόθεση, με έπιασε το παράπονο: “Δεν θα γράψει ΚΑΝΕΙΣ γι' αυτό;” αναρωτήθηκα».

Ο Μίνως
Ευσταθιάδης
στην παραλία,
λίγα μέτρα από
το σπίτι του, στο
χωριό Λαμπίρι.

ΜΙΝΩΣ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ

ΣΟΥ ΓΡΑΦΩ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΚΤΗΝΟΥΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

INFO → Το βιβλίο του
Μίνως Ευσταθιάδη *Σου γράφω
από την κοιλιά του κτήνους*
κεκλύοφον από τις εκδόσεις
Μεταίχμιο.

οι γερμανικές αρχές «ενοχλούνται» από όσους σκαλίζουν αυτές τις δύο υποθέσεις. Μάλιστα, τους τελευταίους μήνες υπάρχουν όλο και περισσότερα ρεπορτάζ, όχι μόνο από γερμανικά μέσα αλλά και από μίντια του εξωτερικού.

Λίγο πριν μπω στο αυτοκίνητο για το ταξίδι του γυρισμού, τον ρωτώ πώς αποφάσισε να γράψει αυτό το βιβλίο, γι' αυτά τα δύο αλληλένδετα (:) εγκλήματα. «Στην αρχή δεν πίστευα ότι θα ενδιέφερε κανέναν. Απλώς μπλέχτηκα τόσο πολύ μέσα στην ιστορία, που ένιωσα την ανάγκη να τη γράψω – έγινα, κατά κάποιον τρόπο, μέρος της. Μάλιστα, όταν πήγα στο δάσος όπου βρέθηκε το κοριτσάκι, όταν μίλησα με ανθρώπους που γνώριζαν την υπόθεση, με έπιασε το παράπονο: "Δεν θα γράψει κανείς γι' αυτό;" αναρωτήθηκα». Καθώς βάζω μπρος τη μηχανή, αναλογίζομαι πώς είναι να ψάχνεις το παιδί σου και να μην το βρίσκεις. «Λένε πως ο φόβος έχει χίλια χέρια, μεταλλικά νύχια και το ψιθύρισμα όσων έχουν βουλιάζει στη θάλασσα χωρίς να ανασυρθούν», βλέπω ότι έχω γράψει στις σημειώσεις που κρατάω στο κινητό μου. Όσο για το πώς είναι να είναι κάποιος αθώος και να σαπίζει στη φυλακή; Ίσως όλα περιγράφονται στις λέξεις που χρησιμοποίησε ο Μπένεντικτ Τοθ για να κλείσει μια επιστολή του προς τον Έλληνα συγγραφέα: «Σου γράφω από την κοιλιά του κτήνους». ■